

været lidt Tilbagegang. Det er vel ogsaa det, man har søgt at redressere ved at forandre Examenfordringerne. Hvor vidt man har været heldig med at sætte Fordringerne op, kan jo være meget tvivlsomt. Det kan nok være, at man skulde have givet større Tid, om jeg saa maa sige, varstøet i Tide, inden man stillede Fordringerne op; men at man med Hensyn til Fordringerne var i Færd med at komme for dybt ned, er der ingen Tvivl om, saa naar der var adbaaret mere i Tide, tror jeg i og for sig ikke, at det var af Vejen, at Fordringerne stilledes noget op. Det kan ogsaa være, at det ikke var særlig paa det Punkt, hvor man har stillet Fordringerne op, at de skulde have været stilledes op, det var maaske ikke saa meget i pædagogisk Retning; thi jeg har ikke den Opfattelse, at de, der kunne eksaminere ved den pædagogiske Prøve, derfor blive de dygtigste Lærere, ingenlunde. Jeg vil snarere sige, at de der maaske er en Betyggelse for, at de paagældende ere dristige og have en vis Mandsnærværelse, som naturligvis kan være god nok; men det er derfor ikke sagt, at det er dem, der gøre det bedste og stille Arbejde, naar de komme i Almuestolen. Jeg tror ikke, at det var det, Fordringerne skulde have været stillede op, det var maaske mere paa andre Punkter, men det skal jeg ikke komme ind paa. Lad mig dog nævne, at de Jag, hvor jeg tror, Fordringerne særlig skulde have været stærkede, ere Dansk, Litteraturhistorie og Historie i det hele i Stedet for praktisk Færdighed, hvor jeg ikke har hynderlig Tro til, at man træffer de bedste; maaske det er de mest frittalende, men det er derfor ikke sagt, at de ere de dygtigste Lærere. Men jeg skal ikke komme dybere ind paa den Materie; den har jo ogsaa været fremme i Folketinget, men i og for sig har jeg ikke noget imod at stille Fordringerne op, naar man kun træffer de rigtige Steder. Jeg haaber ogsaa, at det, at de blive anderledes, men frit stillede, skal gøre, i alt Fald hjælpe til, at der ikke bliver Tilbagegang, men inarere lidt Fremgang.

Den ærede næstsidste Taler vilde absolut have, at Forstanderne skulde være teologiske Kandidater. Ja, jeg er ganske enig med ham i, at saa længe vi have en Folkekirke — og der er jo ikke nogen Udsigt til, at den vil falde bort for det første — maa man ogsaa tage Hensyn til, at den paagældende Mand, der er Forstander ved en saadan Anstalt, ogsaa staar paa et kristeligt Grundlag. Men paa den anden Side kan jeg rigtig nok ikke indrømme, at det som Regel er heldigt, at den paagældende er Præst. Jeg tror, at det, at være Forstander ved en

saadan Anstalt, optager i den Grad hele hans Tanke og alle de Kræfter, han raader over, at han vil have vanskeligt ved at udføre en Sognepræsts Gerning i et temmelig ubstrakt Kald. Jeg veed vel, at de have ogsaa Kapellaner til Hjælp, men jeg er dog mest tilbøjelig til at tro, at Undervisningen som Regel vil være mest betrygget ved, at Forstanderen ikke er Sognepræst. Jeg skal for øvrigt erkende, at jeg, der jo selv er Seminarist, i sin Tid har været Elev under en Forstander, der tillige var Sognepræst, og at han i mine Tanker, efter mit Kendskab til Forstanderne, var i Besiddelse af alle de Evner, at han var i Stand til fuldstændig at udføre denne dobbelte Gerning, men som Regel vil det være vanskeligt. Jeg tror, at baade det at være Præst optager en Mands fulde Kraft og Omsigt, og dette at være Forstander i lige Maade, saa jeg kan ikke se, at det absolut skulde være nødvendigt at blive ved at holde den Forbindelse vedlige. Hvor Kræfterne ere til Stede, at den dobbelte Gerning kan præsteres af ham, er det en anden Sag, men som Regel tillader jeg mig rigtig nok at tvivle om, at det er saa. Jeg beder det ærede Medlem ikke i denne Udtalelse fra min Side, som jeg haaber ogsaa er meget lemsældig, se noget, der i mindste Maade skulde være fjendtlig fundet mod Præsterne eller Kirken. Det er kun et noget andet Syn paa den Gerning, som Forstanderne have ved Seminarierne, end det, den ærede Taler gjorde sig til Talsmand for. Med disse Bemærkninger skal jeg ogsaa anbefale dette lille Lovforslag, som i alt Fald ikke kan gøre Skade og rimeligvis vil gøre nogen Gavn.

Styr: Jeg vil i Anledning af den ærede sidste Talers Udtalelser tillade mig at sige et Par Ord. Jeg kan begynde med at udtale, at jeg fra tidligere Forhandlinger med den ærede Landstingsmand (Th. Nielsen), da vi sad i Udvalg sammen om Seminarieloven, veed, at vi i alt væsentligt ere enige om de Ting, hvorom han talte. Jeg vil fuldstændig indrømme ham Rigtigheden af, at det forholder sig saa, at Seminaristerne af de senere Aargange synes at staa noget tilbage for de ældre. Jeg kan imidlertid dog ogsaa tilføje, at jeg har haft glædelige Eksempler paa Seminarister fra de senere Aargange med en svag Eksamen, som efter at være komne i Skolevirksomhed have gjort deres bedste for at indhente det forjømte og ere blevne dygtige Lærere. Naar det ærede Medlem udtalte sig om Stærkelser af Fordringerne, behøver jeg maaske næppe her at sige, at jeg er enig med ham,